

C/2024/3668

26.6.2024

**Euroopan alueiden komitean lausunto – Osaamisen ja osaajien liikkuvuus
(Oma-aloitteinen lausunto)**

(C/2024/3668)

Esittelijä: François Decoster (FR, Renew Europe), Hauts-de-Francen aluevaltuuston jäsen
Viiteasiakirjat: Ehdotus neuvoston suositukseksi ”Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille”
COM(2023) 719 final
Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle osaajien liikkuvuudesta
COM(2023) 715 final
EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Belgian lausuntopyyntö koulutuksesta

I. MUUTOSEHDOTUKSET

**Ehdotus neuvoston suositukseksi ”Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille”
(COM[2023] 719 final)**

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 24 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tässä suosituksessa ehdotetaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden, oppisopimuskoulutettavat mukaan lukien, osallistumistavoitteen nostamista nykyisestä 8 prosentista 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, jotta ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden osallistumistavoitetta voidaan nostaa esitettyjen pyyntöjen ⁽⁵⁹⁾ mukaisesti. Ammatillista koulutusta koskeva tavoite perustuu neuvoston oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevasta vertailuarvosta antamissa päätelmissä (2011/C372/08) ⁽⁶⁰⁾ ja kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta annetussa neuvoston suosituk-	Tässä suosituksessa ehdotetaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden, oppisopimuskoulutettavat mukaan lukien, osallistumistavoitteen nostamista nykyisestä 8 prosentista 20 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden lisäämistä 40 prosenttiin ammatतिopiskelijoista (nykyisestä 19 prosentista) , jotta ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden osallistumistavoitetta voidaan nostaa esitettyjen pyyntöjen ⁽⁵⁹⁾ mukaisesti. Ammatillista koulutusta koskeva tavoite perustuu neuvoston oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevasta vertailuarvosta antamissa päätelmissä (2011/C372/08) ⁽⁶⁰⁾ ja kestävää kilpailukykyä,

nessa määriteltyyn indikaattoriin. Tavoite lasketaan ammatillisiin keskiasteen ja toisen asteen jälkeisiin ohjelmiin ilmoitautuneiden sellaisten oppijoiden ja oppisopimuskoulutettavien osuutena, jotka ovat osallistuneet ulkomailla tapahtuneelle liikkuvuusjaksolle opintojensa aikana. Tavoitteeseen sisältyvät joustavia liikkuvuusmahdollisuuksia, kuten Erasmus+-ohjelmaa (esimerkiksi lyhytaikaista liikkuvuutta, ryhmien liikkuvuutta, monimuotoliikkuvuutta tai taitokilpailuihin osallistumiseen liittyvää liikkuvuutta), hyödyntäneet osallistujat.

sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta annetussa neuvoston suosituksessa määriteltyyn indikaattoriin. Tavoite lasketaan ammatillisiin keskiasteen ja toisen asteen jälkeisiin ohjelmiin ilmoitautuneiden sellaisten oppijoiden ja oppisopimuskoulutettavien osuutena, jotka ovat osallistuneet ulkomailla tapahtuneelle liikkuvuusjaksolle opintojensa aikana. Tavoitteeseen sisältyvät joustavia liikkuvuusmahdollisuuksia, kuten Erasmus+-ohjelmaa (esimerkiksi lyhytaikaista liikkuvuutta, ryhmien liikkuvuutta, monimuotoliikkuvuutta tai taitokilpailuihin osallistumiseen liittyvää liikkuvuutta), hyödyntäneet osallistujat. **Aliedustettujen yhteisöjen kartoittamiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi olisi toteutettava erityistoimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi kohdennettujen tiedotusohjelmien toteuttaminen, rahoitustuen ja räätälöityjen tukipalvelujen tarjoaminen sekä kulttuurisen sopeutumisen helpottaminen.**

⁽⁵⁹⁾ Mukaan lukien Euroopan parlamentin päätöslauselma neuvoston suosituksesta kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta.

⁽⁵⁹⁾ Mukaan lukien Euroopan parlamentin päätöslauselma neuvoston suosituksesta kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta.

⁽⁶⁰⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.FIN&toc=OJ:C:2011:372:TOC.

⁽⁶⁰⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.FIN&toc=OJ:C:2011:372:TOC.

Perustelu

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden liikkuvuustavoitteita on nostettava, ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuteen liittyy erityispiirteitä ja erityisiä esteitä, minkä vuoksi tarvitaan kohdennettuja tavoitteita ja toimenpiteitä.

Muutosehdotus 2

Uusi kappale johdanto-osan 24 kappaleen jälkeen

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	On välttämätöntä varmistaa, että liikkuvuusohjelmiin voivat osallistua yhtäläisin edellytyksin myös ne henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia eli joilla on esimerkiksi sosioekonomisia haittoja, vammoja tai kulttuurisia esteitä, sekä muut syrjäytyneet ryhmät. Mahdollisuus liikkuvuuteen on taattava kaikille ihmisille riippumatta heidän kohtaamistaan haasteista.

Perustelu

Tavoitteena on korostaa osallistavuuden ja liikkuvuusohjelmien yhtäläisen saatavuuden merkitystä kaikille ihmisille heidän taustastaan tai haasteistaan riippumatta.

Muutosehdotus 3

Johdanto-osan 26 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tässä suosituksessa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden esteisiin kuuluvat Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuutta ja moninaisuutta koskevan strategian ⁽⁶¹⁾ ohjeiden mukaisesti vammaisuus, terveysongelmat, koulutusjärjestelmiin liittyvät esteet, kulttuurierot, sosiaaliset esteet, taloudelliset esteet, syrjintään liittyvät esteet ja maantieteelliset esteet. ⁽⁶¹⁾ Implementation guidelines for Erasmus+ and European Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy, linkki: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy.	Tätä suositusta sovellettaessa ja Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuutta- ja monimuotoisuutta koskevan strategian ⁽⁶¹⁾ ohjeiden mukaisesti oppimiseen liittyvän liikkuvuuden on oltava esteetöntä. ⁽⁶¹⁾ Implementation guidelines for Erasmus+ and European Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy, linkki: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy.

Perustelu

Tämä sanamuoto kattaa kaikki oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdolliset esteet.

Muutosehdotus 4

Johdanto-osan 27 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
kehittämällä suuntaviivat tämän suosituksen 12 kohdassa tarkoitettujen toimintasuunnitelmien valmistelemiseksi	kehittämällä suuntaviivat tämän suosituksen 12 kohdassa tarkoitettujen toimintasuunnitelmien valmistelemiseksi sekä

sekä laatimalla näitä suunnitelmia koskevan yleisraportin, jonka avulla voidaan tukea vertaisoppimismahdollisuuksia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa.

laatimalla näitä suunnitelmia koskevan yleisraportin, jonka avulla voidaan tukea vertaisoppimismahdollisuuksia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa. **Toimintasuunnitelmien laatimiseen ja täytäntöönpanoon olisi otettava mukaan paikallis- ja alueviranomaiset, jotka voisivat hyödyntää suunta- viivoja aluekohtaisten strategioiden kehittämiseen ja vertaisoppimismahdollisuuksiin osallistumiseen. Ammatillisten ja muiden oppilaitosten ja paikallis- ja alueviranomaisten välisten kumppanuuksien keskeinen rooli on tunnustettava. Kumppanuuksien puitteissa olisi myös laadittava yhteisiä suunnitelmia, joiden pohjalta jaettaisiin tietoa aloitteista ja toteutetuista toimista, sekä toteutetun toiminnan arviointisuunnitelmia. Koulutuskoke- muksia voidaan rikastuttaa ja yhteisöjä voimaannuttaa tarjoamalla mielekkäitä mahdollisuuksia osallistua esi- merkiksi työharjoitteluun, erityisiin sitoutumisohjelmiin, kuten eurooppalaiseen vapaaehtoistyöhön, tai muihin vas- taaviin aloitteisiin ja antamalla tunnustus koulun ulko- puolella hankitusta osaamisesta.**

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltuuksien vuoksi ne on otettava aktiivisesti mukaan vuosien 2025–2030 toimintasuunnitelmiin valtio- ja aluetasolla, ja kaikkiin toimintasuunnitelmiin on liitettävä myös suunnitelma siitä, miten toimintasuunnitelmaan sisältyvistä aloitteista ja toimenpiteistä levitetään tietoa, sekä arviointisuunnitelma, jonka pohjalta arvioidaan toiminnan vaikutuksia eri tasoilla.

Muutosehdotus 5

Johdanto-osan 31 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
kehittämällä, edistämällä ja tukemalla Erasmus+ -ohjelman kautta sellaisten EU:n välineiden käyttöä , joilla tuetaan ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tulosten ja opintoto- distusten, erityisesti Youthpass- ja Europass-alustan/Euro- pass-liikkuvuustodistuksen, avoimuutta ja validointia, myös semanttisen yhteentoimivuuden avulla eurooppalaisen oppi- mismallin ja eurooppalaisten digitaalisten opintotodistusten avulla	kehittämällä, edistämällä ja tukemalla eurooppalaisten yli- opistojen yhteenliittymiä Erasmus+ -ohjelman kautta, jotta voidaan kerätä ja analysoida yhteisesti ja yhteisymmärryk- sessä tietoa sellaisista EU:n välineistä , joilla tuetaan ulko- mailla suoritettujen opintojaksojen tulosten ja opintotodis- tusten, erityisesti Youthpass- ja Europass-alustan/Europass- liikkuvuustodistuksen, avoimuutta, seurantaa ja validointia, myös semanttisen yhteentoimivuuden avulla eurooppalaisen oppimismallin ja eurooppalaisten digitaalisten opintotodis- tusten avulla. Elinikäistä oppimista ja uudelleen koulutusta koskevan eurooppalaisen strategian puitteissa on vahvis- tettava pienten osaamiskokonaisuuksien mallia, jotta opis- kelijoiden ja työntekijöiden liikkuvuutta voitaisiin toteut- taa avoimella ja monialaisella koulutusalueella ja entistä tiiviimmässä yhteistyössä oppilaitosten ja yritysten kesken. Tämä johtaa viime kädessä parempaan työllistettävyyteen koko Euroopan unionin alueella.

Perustelu

Tarkoituksena on lisätä menettelyjen konkreettista analysointia ja parantaa avoimuutta, sillä näin voidaan edistää prosessien kehittämistä ja niiden tulosten parantumista. Valtioiden ja alueiden on aina toimittava yhdessä ja koordinoitusti.

Muutosehdotus 6

a)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
edistävät oppijoiden, kouluttajien ja henkilöstön saumatonta liikkuvuutta eurooppalaisella koulutusalueella, jotta heidän taitojensa kehittämistä voidaan tukea kautta linjan, erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta olennaisten taitojen osalta, luomalla luottamusta ja ymmärrystä koulutusjärjestelmien ja nuoriso- ja urheilualojen välillä sekä edistämällä aktiivista kansalaisuutta	edistävät paikallis- ja alueviranomaisten aktiivisen osallistumisen avulla oppijoiden, kouluttajien ja henkilöstön saumatonta liikkuvuutta eurooppalaisella koulutusalueella, jotta heidän taitojensa kehittämistä voidaan tukea kautta linjan. Tämä koskee erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta olennaisia taitoja, luottamuksen ja ymmärryksen luomista ja tietämyksen edistämistä erilaisten koulutusjärjestelmien, elinkeinoelämän, työmarkkinaosa-puolten, kolmannen sektorin ja nuoriso- ja urheilualojen välillä sekä aktiivisen kansalaisuuden edistämistä .

Perustelu

Luottamus on tärkeä osatekijä, myös yksityisen sektorin kanssa, joka on keskeinen kumppani liikkuvuuden alalla erityisesti ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen yhteydessä.

Muutosehdotus 7

b)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
edistävät oppimiseen liittyviä liikkuvuusjärjestelmiä, jotka ovat osallistavia ja ympäristön kannalta kestäviä, hyödyntävät digitaalteknologiaa ja edistävät EU:n yhteisiä arvoja	edistävät oppimiseen liittyviä liikkuvuusjärjestelmiä, jotka ovat osallistavia ja ympäristön kannalta mahdollisimman kestäviä vähäpäästöisyyden ja kiertotalouskäytäntöjen ansiosta , hyödyntävät digitaalteknologiaa, torjuvat yhteiskunnallista eriarvoisuutta ja edistävät EU:n yhteisiä arvoja

Perustelu

Lisätään liikkuvuusohjelmiin käytäntöjä ja periaatteita, joilla vahvistetaan sitoutumista ja valmistetaan johtavia opiskelijoita toimimaan vihreämmässä globaalissa taloudessa. Tuetaan sellaista oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, jolla vastataan globaaleihin ympäristöhaasteisiin, ja kiinnitetään huomiota sosiaaliseen eriarvoisuuteen, jotta mahdollisimman monet nuoret voisivat osallistua.

Muutosehdotus 8

c)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
— ammatillisessa koulutuksessa, jossa oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta hyötyvien ammattiopiskelijoiden osuuden pitäisi olla vähintään 15 prosenttia	— ammatillisessa koulutuksessa, jossa oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta hyötyvien ammattiopiskelijoiden osuuden pitäisi olla vähintään 20 prosenttia ja näiden ammattiopiskelijoiden joukossa oppisopimuskoulutettavien osuuden tulisi olla aina-kin 40 prosenttia

Perustelu

Ammattiin opiskelijoiden ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden edistäminen on välttämätöntä oikeudenmukaisen siirtymän ja Euroopan talouden kilpailukyvyn varmistamiseksi.

Muutosehdotus 9

d)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
toteuttavat oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa rakenteellista yhteistyötä sidosryhmien kanssa tämän suosituksen täytäntöönpanoa varten.	toteuttavat oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa rakenteellista yhteistyötä yksityisten ja julkisten sidosryhmien, ammattillisen koulutuksen huippuyksikköjen ja työmarkkinaosapuolten kanssa tämän suosituksen täytäntöönpanoa varten. Tähän kuuluu kumppanuuksien muodostaminen paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta voidaan hyödyntää niiden ainutlaatuista tietopohjaa ja valmiuksia soveltaa suuntaviivoja käytäntöön.

Perustelu

Työmarkkinaosapuolten osallistuminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevien aloitteiden laaja-alainen menestys ja maksimoida niiden vaikutus.

Muutosehdotus 10

Uusi kohta kohdan d) jälkeen

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	luovat yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten ja ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden kanssa rajatylittäviä, alakohtaisiin ekosysteemeihin perustuvia virallisia makroalueita ammatillista koulutusta ja oppisopimuskoulutusta varten.

Perustelu

Ammattiin opiskelijoiden ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden edistämiseksi on otettava käyttöön erilliset toimintatavat.

Muutosehdotus 11

2 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
vahvistamalla kielten oppimista kaikilla koulutuksen tasoilla sekä nuoriso- ja urheilujärjestelmissä muun muassa toteuttamalla osan opetussuunnitelmista muilla EU:n kielillä kuin kansallisella kielellä (kansallisilla kielillä) oppimisen liikkuvuusvaihtoehtojen ja -mahdollisuuksien edistämistä varten.	vahvistamalla kielten oppimista kaikilla koulutuksen tasoilla sekä nuoriso- ja urheilujärjestelmissä muun muassa toteuttamalla osan opetussuunnitelmista muilla EU:n kielillä kuin kansallisella kielellä (kansallisilla kielillä) oppimisen liikkuvuusvaihtoehtojen ja -mahdollisuuksien edistämistä varten. Lisäksi paikallis- ja alueviranomaisten olisi erityisesti rajatylittävillä alueilla edistettävä naapurialueiden kielellisen monimuotoisuuden huomioon ottavaa kieltenopiskelua elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti ja helpotettava rajatylittävää kieli- ja kulttuurivaihtoa ja -yhteistyötä, myös osana toimia, joilla edistetään liikkuvuutta makroaluetasolla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että myös vähemmän käytetyt kielet otetaan mukaan.

Perustelu

On tärkeää kiinnittää huomiota raja-alueisiin, kielelliseen monimuotoisuuteen ja EU:n pienempiin kieliin.

Muutosehdotus 12

2 kohdan b alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
helpottamalla kieltenopetuksen ja kielen oppimisen saatavuutta myös aikuisväestön osalta, jotta monikielistä osaamista voidaan parantaa ja kansalaisille voidaan tarjota mahdollisuus hyödyntää täysimääräisesti oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, eurooppalaista koulutusalueita ja työllistymismahdollisuuksia.	helpottamalla kieltenopetuksen ja kielen oppimisen saatavuutta myös aikuisväestön osalta ja keskittymällä erityisesti tällaisten ohjelmien osallistavuuteen ja kohtuuhintaisuuteen , jotta monikielistä osaamista voidaan parantaa ja kansalaisille voidaan tarjota mahdollisuus hyödyntää täysimääräisesti oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, eurooppalaista koulutusalueita ja työllistymismahdollisuuksia.

Perustelu

Kohtuuhintaisuus on keskeinen tekijä, joka on otettava huomioon kieltenopiskelun yhteydessä.

Muutosehdotus 13

4 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
ottamalla käyttöön oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä – koordinaattoreita, yhteyspisteitä, lähettäjiä tai erityisiä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tiedotuskeskuksia – alueellisella tai paikallisella tasolla, jotta niiden asiantuntemusta voidaan jakaa alueellisten ja paikallisten koulutuksen järjestäjien, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten tahojen kanssa, tukea sitoutumista oppimiseen liittyvään liikkuvuustoimintaan ja kannustaa näitä koordinaattoreita verkostoitumaan kansallisella ja EU:n tasolla.	ottamalla käyttöön oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä – koordinaattoreita, yhteyspisteitä, lähettäjiä tai erityisiä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tiedotuskeskuksia – alueellisella tai paikallisella tasolla, jotta niiden asiantuntemusta voidaan jakaa alueellisten ja paikallisten koulutuksen järjestäjien, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten tahojen kanssa, tukea sitoutumista oppimiseen liittyvään liikkuvuustoimintaan ja kannustaa näitä koordinaattoreita verkostoitumaan kansallisella ja EU:n tasolla. Komitea kehottaa antamaan alue- ja paikallisvaltuutettujen eurooppalaiselle verkostolle asiaankuuluvan roolin oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevan tiedon levittämisessä, koska se on jo vahvasti läsnä alueilla ja lähellä kansalaisia.

Perustelu

Alue- ja paikallisvaltuutettujen eurooppalaisen verkoston osallistujien ottamisen mukaan liikkuvuuden edistämiseen olisi oltava osa ratkaisua.

Muutosehdotus 14

4 kohdan b alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
tarjoamalla oppijoille kohdennettua tietoa oppimiseen liittyvistä liikkuvuusmahdollisuuksista koko elinikäisen oppimisen ajan perusopetuksessa ja nuorisokeskuksissa, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ja vapaaehtoistyön järjestäjien sekä korkeakoulujen ja työnantajien keskuudessa hyödyntämällä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä ja sisällyttämällä oppimiseen liittyviä liikkuvuusmahdollisuuksia koskevaa tietoa opinto- ja uraohjaukseen	tarjoamalla oppijoille kohdennettua tietoa oppimiseen liittyvistä liikkuvuusmahdollisuuksista koko elinikäisen oppimisen ajan ja kannustamalla voimakkaasti koulutuksen tarjoajia sisällyttämään asiaankuuluvia liikkuvuusohjelmia käsittelevät tiedotustilaisuudet pakolliseksi osaksi koulutusohjelmia perusopetuksessa ja nuorisokeskuksissa, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ja vapaaehtoistyön järjestäjien sekä korkeakoulujen ja työnantajien keskuudessa hyödyntämällä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä ja sisällyttämällä oppimiseen liittyviä liikkuvuusmahdollisuuksia koskevaa tietoa opinto- ja uraohjaukseen Alueellisiin ja kansallisiin opettajien ja kouluttajien koulutusohjelmiin olisi sisällytettävä toimintaa, jossa jaetaan tietoa liikkuvuusmahdollisuuksista.

Perustelu

Oppilaitosten ja koulutuskeskusten opettajille ja kouluttajille tarkoitetuilla, erityisesti alueellisilla koulutusohjelmilla on ratkaiseva merkitys liikkuvuusmahdollisuuksien edistämisen kannalta.

Muutosehdotus 15

Esityslistan kohta 4 g

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<i>yhdistämällä järjestelmät, joilla arvioidaan ja seurataan erityyppistä liikkuvuutta varten käyttöön otettuja malleja, ja huolehtimalla digitaalisesta järjestelmästä, jonka osana luodaan väline tutkintojen automaattista tunnustamista sekä liikkumisen seurantarjestelmien yhteistä arviointia ja analysointia varten, jotta kaikella prosessiin liittyvällä työllä olisi yhteinen tarkoitus ja se olisi yhteisen edun mukaista.</i>

Perustelu

On tarpeen laatia ja ottaa käyttöön tarkkoja välineitä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tulosten seurantaan ja arviointia varten.

Muutosehdotus 16

5 kohdan c alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
kannustamalla oppilaitoksia pitämään kirjaa oppimistulosten tunnustamista koskevista päätöksistä, jotta päätöksenteon johdonmukaisuus ja avoimuus voidaan varmistaa ajan mittaan ja instituutioiden eri organisaatorakenteiden välillä ja jotta automaattisen tunnustamisen käsite ja määritelmä ymmärretään	kannustamalla oppilaitoksia pitämään kirjaa oppimistulosten tunnustamista koskevista päätöksistä, jotta päätöksenteon johdonmukaisuus ja avoimuus voidaan varmistaa ajan mittaan ja instituutioiden eri organisaatorakenteiden välillä ja osallistujien oppimistuloksista voidaan näin tarjota luotettavaa tietoa ja jotta automaattisen tunnustamisen käsite ja määritelmä ymmärretään. Tätä varten tiedot olisi välitettävä yhteiseen hakujärjestelmään, jonka avulla kaikkia järjestelmiä voidaan vertailla ja parantaa, noudattaen aina tietosuojasääntöjä.

Perustelu

Huoli siitä, että liikkuvuusohjelman puitteissa saavutettuja tuloksia ei tunnusteta, ei saisi estää ketään osallistumasta ohjelmiin.

Muutosehdotus 17

Lisätään uusi kohta 7 kohdan c alakohdan jälkeen.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<i>Jotta voidaan varmistaa, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus on kaikkien ulottuvilla sukupuolesta riippumatta, on luotava sellaiset kattavat tukirakenteet, joilla puututaan syrjintään liittyviin huolenaiheisiin, muun muassa seksismiin, homofobiaan ja transfobiaan, ja edistetään siten osallistavan ja lämmينhenkisen ilmapiirin luomista kaikille osallistujille.</i>

Perustelu

Seksismiin, homofobiaan ja transfobiaan liittyvät huolenaiheet eivät saisi estää osallistumista koulutukseen.

II. POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK),

1. suhtautuu myönteisesti osaamis- ja liikkuvuuspakettiin ja arvostaa sen roolia pyrittäessä tekemään EU:sta maailmanlaajuisesti vetovoimaisempi osajille ja edistämään EU:n sisäistä liikkuvuutta. Komitea korostaa osaamispaketin merkitystä paikallis- ja alueviranomaisille, sillä osajien ja osaamisen liikkuvuus edistää talouskasvua, luo alueellisia osaamiskeskuksia ja parantaa EU:n yleistä kilpailukykyä. Nämä toimet ovat samansuuntaisia ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden kehittämisen ja EU:n osaamisreservin käyttöönoton kanssa.

2. arvostaa sitä, että osaaminen on edelleen tärkeässä asemassa EU:n asialistalla Euroopan osaamisen teemavuoden jälkeenkin. Tämä on ratkaisevan tärkeää aikana, jolloin ilmastonmuutoksen, digitalisaation, väestörakenteen muutoksen ja maailmanlaajuisen terveyskriisin kaltaiset haasteet edellyttävät yhteistyöhön perustuvia ratkaisuja, ja kun eurooppalaisen koulutusalueen ja Euroopan osaamisohjelman tavoitteiden saavuttamisen määräaikaan on enää vain vuosi.

3. korostaa, että kunnilla ja alueilla on keskeinen rooli, joka ulottuu liikkuvuutta hyödyntävien oppijoiden integroimista pidemmälle. Ne edistävät aktiivisesti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista valtiotasoa alemmilla tasoilla ⁽¹⁾, tukevat paikallisia oppimiskulttuureja, luovat toimivia puitteita opiskelijoiden lähettämiseksi ja vastaanottamiselle, investoivat tietojen jakamiseen ja infrastruktuurin kehittämiseen sekä luovat koulutusekosysteemejä ⁽²⁾. On suunniteltava ja luotava erilaisia selkeitä, sujuvia ja tehokkaita koordinointi- ja viestintämekanismeja alueen oppilaitosten, koulutuskeskusten, alue- ja paikallishallinnon ja yritysten välille.

4. kehottaa investoimaan paikallis- ja alueviranomaisten valmiuksien kehittämiseen ja korostaa näiden hallintotasojen keskeistä roolia liikkuvuusohjelmien tunnetuksi tekemisessä, toteuttamisessa ja yleistymisen edistämässä erityisesti digitalisaation ja vihreän siirtymän aikakaudella ja väestöhaasteista johtuvassa tilanteessa. Vahvat institutionaaliset puitteet, osaamisen tunnustaminen ja rahoitus ovat toki olennaisen tärkeitä osatekijöitä, mutta paikallistason julkishallintojen valmiuksien puute on konkreettinen este erityisesti ammattiopiskelijoiden ja oppisopimuskoulutettavien vaihdolle. Investointikohteisiin olisi kuuluttava kattavia koulutusohjelmia, tiedonvaihtofoorumeita, laaja viestintäsuunnitelma ja teknistä apua, joiden tarkoituksena on antaa paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuudet osallistua tehokkaasti liikkuvuusaloitteisiin ja tukea tällaisia aloitteita ja varmistaa siten oman alueensa kaikille ihmisille yhtäläiset osallistumismahdollisuudet.

5. kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota hyödyntämään EU-valtuutettujen verkostoa yhteisönä, jonka kautta voidaan lisätä tietoisuutta oppimiseen liittyvistä liikkuvuusmahdollisuuksista ruohonjuuritasolla.

⁽¹⁾ AK:n tutkimus aiheesta "Paikallis- ja alueyhteisöjen rooli eurooppalaisen koulutusalueen täytäntöönpanossa vuoteen 2025 mennessä", 2021.

⁽²⁾ Esimerkiksi Plovdivin kunta tai Tarton ammatillisen koulutuksen keskuksen kansainvälistäminen.

6. kehottaa Euroopan parlamenttia, Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään Erasmus-ohjelman vihreitä kaupunkeja koskevan pilottihankkeen sadan vihreän kaupungin ja sadan ilmastoneutraalin kaupungin verkostojen avulla ja seuraamaan Yhdysvaltojen ilmastojoukko-ohjelmien esimerkkiä sekä tarjoamaan nuorille Erasmus+-ohjelmasta rahoitettavia harjoittelujaksoja, jotta he saisivat vihreän siirtymän edellyttämiä taitoja ja heidät voitaisiin ottaa konkreettisesti mukaan paikallisyhteisöjen vihreisiin hankkeisiin.

Makroalueet – liikkuvuuden edistäminen

7. on tyytyväinen vuodesta 2011 saavutettuun edistykseen oppijoiden liikkuvuuden alalla ja siihen, että järjestelmää ollaan laajentamassa kattamaan kaikki opiskelijat, kouluttajat ja henkilöstö. Komitea on kuitenkin huolissaan ammattiopiskelijoiden ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuutta koskevien tavoitteiden alhaisesta tavoitetasosta ja tavoitteiden yhdistämisestä. Liikkuvuuden edellytykset ja esteet eivät ole vertailukelpoisia, ja komitea kehottaakin siksi asettamaan kunnianhimoiset tavoitteet erikseen ammatilliselle koulutukselle ja oppisopimuskoulutukselle.

8. kehottaa perustamaan nk. oppijoiden liikkuvuuden Euroopan hyödyntäen parhaita käytäntöjä⁽³⁾, joita on saatu erityisesti raja-alueilta, missä liikkuvuutta harjoitetaan yleisesti. Aloitteessa olisi varmistettava, että liikkuvuusmahdollisuudet ovat sosioekonomisesti, kulttuurisesti ja maantieteellisesti erilaisista taustoista tulevien ihmisten ulottuvilla. Komitea kehottaa erityisesti luomaan rajatylittäviä virallisia makroalueita ammatillista ja oppisopimuskoulutusta varten yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten ja ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden kanssa. Niissä olisi painotettava voimakkaasti sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kulttuurien välisen ymmärryksen edistämistä oppijoiden parissa. Aloitteen tavoitteena on parantaa tiedon saatavuutta, rakentaa luottamusta, yksinkertaistaa oppimisväyliä eurooppalaisten ammatillisen koulutuksen väylien avulla ja viime kädessä lisätä opiskelijoiden liikkuvuutta.

9. kehottaa perustamaan ja laajentamaan liikkuvuuden makroalueita ja pitää tässä yhteydessä tärkeänä paikallis- ja alueviranomaisten, ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden, työmarkkinaosapuolten ja pk-yritysten osallistumista ja yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan. Komitea korostaa yhteisölähtöisen lähestymistavan merkitystä luottamuksen rakentamisessa, motivaation lisäämisessä ja ohjelmien räätälöimisessä kunkin makroalueen ainutlaatuisten tarpeiden mukaisiksi. Tavoitteena on rakentaa verkostoja tiettyjen ammattialojen tai teollisuudenalojen ympärille ja varmistaa korkealaatuinen koulutus, joka vastaa mahdollisimman hyvin paikallisten ekosysteemien ja yritysten tarpeita.

10. pitää tärkeänä, että jokaisella ammatillisen koulutuksen tarjoajalla ja ammatillisen koulutuksen huippuyksiköllä on oma henkilöstö kansainvälistä liikkuvuutta varten.

MONIKIELISYYS – osa ongelmaa, osa ratkaisua

11. korostaa, että kielelliset esteet ovat merkittävä haikka liikkuvuudelle. Komitea ilmaisee huolensa siitä, että opiskelijoiden saatavilla olevien maksuttomien kielikurssien tarjonta on vähenemässä sekä eurooppalaisten liikkuvuusohjelmien yhteydessä että muissa yhteyksissä⁽⁴⁾. Komitea kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita investoimaan aiempaa enemmän monikielisuuden edistämiseen sekä helposti saatavilla olevaan ja digitaaliseen koulutustarjontaan, joka kattaa erityisesti pienemmät kielet. Lisäksi komitea kehottaa tukemaan vähintään kahden kielen opetusta pääkielen (-kielten) opetuksen lisäksi ja pakollista kieltenopetusta ammatillisen koulutuksen ohjelmissa.

12. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota tukemaan paikallisia monikielisyys Hankkeita, joita kaikki EU:n kansalaiset ja erityisesti nuoret voivat hyödyntää myös elinikäiseen oppimiseen. Vaikka paikallistasolla on jo olemassa monia kieltenoppimishankkeita, ne ovat pääasiassa hankepohjaisia ja ne on usein suunnattu yhteisöön hiljattain saapuneille tulokkaille⁽⁵⁾.

LIKKUVUUS EU:n ulkopuolisten maiden kanssa

13. huomauttaa, että AK:n on äskettäin antamassaan lausunnossa laillisesta muuttoliikkeestä⁽⁶⁾ esittänyt paikallis- ja alueviranomaisten näkemyksen osaajien houkuttelemisesta kolmansista maista. Komitea päivittää nyt kantaansa kehittämällä jäsenvaltioita ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan toimittamaan tietoja yhteisöjensä elinoloista EU:n osaamisreserviin. Lisäksi komitea kehottaa jäsenvaltioita ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan tekemään EU:n laajuisesta työvoimapulasta kärsiviä ammatteja koskevien luetteloiden kansallisia mukautuksia ja tunnustamaan näin, että niiden näkemykset osaamisen ja osaajien tarjonnasta ja kysynnästä ovat arvokkaita.

14. muistuttaa, että EU:n osaamisreservi on puhtaasti taloudellinen väline, jolla pyritään sovittamaan yhteen työpaikkojen ja osaamisen kysyntä ja tarjonta ja jota jäsenvaltiot voivat käyttää vapaaehtoiselta pohjalta.

⁽³⁾ Esimerkiksi Kärntenin alueen rajatylittävät oppisopimuskoulutusohjelmat, Itävalta.

⁽⁴⁾ *Bologna With Student Eyes*, 2020, s. 64.

⁽⁵⁾ AK:n tutkimus aiheesta ”Paikallis- ja alueyhteisöjen rooli eurooppalaisen koulutusalueen täytäntöönpanossa vuoteen 2025 mennessä”, s. 65.

⁽⁶⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Laillinen muuttoliike – Osaajien houkuttelevuus EU:hun” (EUVL C 79, 2.3.2023, s. 59).

OPETUSALAN HENKILÖSTÖ – pula ja liikkuvuus

15. on huolissaan siitä, että koulutusalan vetovoima on vähentynyt kaikkialla EU:ssa, ja kehottaa siksi kiinnittämään erityistä huomiota opetushenkilöstön koulutukseen ja liikkuvuuteen eurooppalaisella koulutusalueella.

16. varoittaa opettajapulan koettelevan epätasaisesti kaupunki- ja maaseutualueita ja eristyneitä alueita ja kehottaa toteuttamaan kohdennettuja toimenpiteitä, jotta opettajia voitaisiin houkutella kaikille alueille ja he jakautuisivat tasaisesti kaikkialle.

17. kehottaa jäsenvaltioita suosimaan liikkuvuutta keinona kehittää pehmeää osaamista ja tekemään siitä olennaisen osan opettajien ammatillista jatkokoulutusta. Komitea huomauttaa, että alueellisella tasolla on olemassa hyviä esimerkkejä (⁷), jotka voisivat toimia motivaattoreina.

18. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita kartoittamaan opetushenkilöstön eri ryhmien tarvitsemia pehmeitä taitoja, tukemaan oppilaitosten välisiä rajatylittäviä kumppanuuksia ja varmistamaan liikkuvuuden avulla hankitun osaamisen ja tutkintojen tunnustamisen.

19. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan osaamista ja tutkintoja koskevien yhteisten eurooppalaisten luokittelustandardien asianmukaisen ja nopean täytäntöönpanon.

20. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen työvoimapulaa ja osaamisvajetta koskevaksi EU:n toimintasuunnitelmaksi (⁸), mutta on huolissaan siitä, että tiedonannossa käsitellään vain jäsenvaltioita ja työmarkkina-osapuolia ja jätetään täysin huomiotta paikallis- ja alueviranomaisien rooli aliedustettujen ryhmien työmarkkinoille osallistumisen lisäämisessä, pitkäaikaistyöttömyyden torjumisessa, maahanmuuttajien integroimisessa työmarkkinoille, oppijoiden ja työntekijöiden EU:n sisäisessä liikkuvuudessa sekä työvoimapulaa ja osaamisvajetta koskevien tietojen keruussa.

21. kehottaa tässä yhteydessä Euroopan komissiota ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset ja AK:n niitä edustavana toimielimenä täysimääräisesti mukaan uusien alakohtaisten ja alueellisten osaamiskumppanuuksien luomiseen ja täytäntöönpanoon osaamissopimuksen ja osaamiskoulutusyhteenliittymien puitteissa.

22. vaatii, että komitea otetaan mukaan laatimaan vuodeksi 2025 suunniteltua ammatillista koulutusta koskevaa uutta julistusta.

23. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan kehittämään räätälöityjä osaamisstrategioita, joissa ei rajoituta kansallisiin erityispiirteisiin vaan pyritään luomaan paikkalähtöisiä, valtiotasoa alempia hallintotasoja koskevia strategioita.

24. suhtautuu myönteisesti ilmoitettuun aikomukseen edistää oppisopimuskoulutettavien liikkuvuutta eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden välineistön sekä Erasmus+-ohjelman kansainvälisten kokeiluhankkeiden avulla. Komitea kehottaa ottamaan tähän mukaan aluerajat ylittävät liikkuvuuden klusterit, joita ehdotetaan tässä lausunnossa.

Bryssel 18. huhtikuuta 2024.

Puheenjohtaja
Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
Vasco ALVES CORDEIRO

(⁷) Murcian alue on asettanut opettajien liikkuvuutta edistävien kannustimien käyttöönoton yhdeksi ammatillista koulutusta ja jatkuvaa oppimista koskevan alueellisen strategian tavoitteista.

(⁸) COM(2024) 0131.